

Жінки у спорті: Відзначення спортсменок та їхніх досягнень в ЄС та Україні, включаючи їхню роль у просуванні гендерної рівності у спорті

Асмаковська Дар'я

Спорт завжди вважався одним із найважливіших засобів виховання сили духу та соціальної активності, яка зрештою сприяла соціальному залученню. У сучасному світі спорт є не лише майданчиком для демонстрації фізичної майстерності, але й ареною для боротьби за гендерну рівність. Дискримінація є негативним суспільним явищем і проявляється у всіх сферах, у тому числі у спортивній діяльності. Зокрема, певні види спорту ототожнюються з окремою статтю, внаслідок чого жінки піддаються гендерній дискримінації через їх ніби посилену маскулінну ідентичність. Крім того, чоловіки в спорті часто отримують вищу заробітну плату та більше фінансових можливостей, ніж жінки. Це зумовлено не лише більшою популярністю чоловічих спортивних подій, але й недостатньою підтримкою, нерівним ставленням і розвитком жіночого спорту. Тому у країнах-членах Європейського Союзу та в Україні все частіше з'являються ініціативи, які допомагають жінкам досягати успіхів у спорті.

Польська тенісистка Іга Швьонтек стала справжньою сенсацією світового тенісу. Перемогою на турнірі у Мадриді 2024 року, Швьонтек здобула 20-й титул у кар'єрі на рівні турнірів WTA (укр. Жіноча тенісна асоціація), і встановила унікальне досягнення у світовому тенісі. Наразі посідає перше місце у світовому рейтингу одиночного розряду Жіночої тенісної асоціації, що робить її першою ракеткою світу серед жінок.

Попри свій юний вік, стала голосом покоління нових тенісисток. Вона відкрито заявляє про подвійні стандарти, з якими стикаються жінки в спорті, зокрема, про нерівність у призових фондах. Вона сподівається, що Жіноча тенісна асоціація, WTA (англ. Women's Tennis Association) зможе вжити більше заходів для зменшення розриву в призових грошах між чоловічими та жіночими турнірами. Також Швьонтек критикує медіа

за те, що жінок часто засуджують за прояв емоцій на корті, тоді як чоловіки за подібні вияви вважаються більш палкими та пристрасними. "Жінок судять суворіше, ніби ми зовсім не контролюємо свої емоції", - зазначила тенісистка в інтерв'ю. Своєю відкритістю вона заохочує інших спортсменок говорити про свої почуття та боротися зі стереотипами, що оточують жіночий спорт.

Останнім часом все частіше говорять про рівні права жінок та чоловіків. Попри це гендерна нерівність у спорті залишається актуальною проблемою. Намагаючись подолати цю проблему, українська громадська організація "United by Sport" презентувала соціальну кампанію "Це - моя гра". Це серія потужних відеороликів на підтримку гендерної рівності у спорті. Все для того, аби зруйнувати стереотипи та довести, що не існує "нежіночих видів спорту". У соціальній кампанії знялись відомі українські спортсменки та чемпіонки Олімпійських та Паралімпійських ігор з різних видів спорту, зокрема, Анастасія Кліпаченко – майстриня спорту міжнародного класу, чемпіонка світу та віцечемпіонка Європи з пляжного футболу, гравчиня жіночої збірної України з пляжного футболу. Футболістка ділиться своєю історією, надихаючи багатьох дівчат, які прагнуть займатися спортом, але досі вагалися обирати «нетипово-дівочий» через упередження та стереотипне мислення.

В рамках цієї ініціативи українські спортсменки, такі як Анастасія Кліпаченко, кидають виклик традиційним стереотипам, демонструючи, що не існує "чоловічих" чи "жіночих" видів спорту. Вона своїм прикладом показує, що жінки можуть досягати висот у будь-якій спортивній дисципліні, незалежно від її традиційного сприйняття. Кампанія допомагає покращити фізичне та ментальне здоров'я дівчат та сприяє їх залученню до спорту.

Подібно до того, як Іга Швйонтек виступає за рівність у тенісі, українська кампанія "Це – моя гра" разом з Анастасією Кліпаченко, також ставить за мету боротьбу з гендерними стереотипами у спорті. Обидві ініціативи наголошують на важливості

руйнування стереотипів, що жінки не повинні займатися "чоловічими" видами спорту. Так, Швьонтек звертає увагу на нерівність у призових фондах та подвійних стандартах щодо емоційної поведінки на корті, тоді як Анастасією Кліпаченко як героїня соціального відеоролику, порушує питання щодо обмеженого доступу жінок до певних видів спорту, таких як футбол, боротьба тощо.

Ключова подібність полягає в тому, що вони обидві намагаються донести суспільству, що спорт не має гендерних меж. Такі починання є частиною глобального руху за гендерну рівність у спорті, який зростає як у ЄС, так і в Україні. Ініціативи, такі як "Це – моя гра", на рівні громадських організацій, і діяльність окремих спортсменок, таких як Іга Швьонтек, на міжнародній арені, показують, що боротьба з гендерними бар'єрами у спорті стає все більш інтенсивною.

Олімпіада 2024 у Парижі стала історичною подією, адже вперше в історії Олімпійських ігор була досягнута гендерна рівність. Це свідчить про значний розвиток суспільства та результати багаторічної роботи над подоланням дискримінації. Якщо порівняти спортивні змагання давнини й сучасності, ми простежуємо кардинальні зміни. Олімпійські ігри Стародавньої Греції були виключно чоловічим святом. Жінкам не тільки заборонялося брати участь у змаганнях, але й навіть бути присутніми. Лише жрицям храму богині Деметри дозволялося спостерігати за іграми з особливо відведеного місця.

Сьогодні ж ми бачимо зовсім іншу картину. Жінки не лише беруть участь у всіх олімпійських дисциплінах на рівних з чоловіками, але й досягають значних успіхів. Це стосується не лише Олімпійських ігор, проте й спорту в цілому. Спортсменки, такі як Іга Швьонтек та Анастасія Кліпаченко, стали рушійною силою змін, руйнуючи стереотипи та виступаючи за рівні права. Їхні історії надихають нове покоління займатися спортом без гендерних упереджень. Досягнення паритету між чоловіками та жінками на таких масштабних змаганнях – це перемога для сучасного спорту.

Список використаних джерел

1. Palmer K. Iga Swiatek claims women get different treatment to male players. Tennis365. URL: <https://www.tennis365.com/wta-tour/iga-swiatek-women-treated-differently-wta-world-no1> (date of access: 14.09.2024).
2. Towards Victory for Gender Equality. UNESCO : Building Peace through Education, Science and Culture, communication and information. URL: <https://www.unesco.org/en/articles/towards-victory-gender-equality> (date of access: 13.09.2024).
3. United by Sport. URL: <https://united-bysport.org> (date of access: 15.09.2024).